

ת"פ 70247/11/18 - מדינת ישראל נגד יצחק מרצי, שלמה אילן בלילתי

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 70247-11-18 מדינת ישראל נ' מרצי ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. יצחק מרצי

2. שלמה אילן בלילתי (נגזר דינו)

הנאשמים

ב"כ המאשימה: עו"ד הדס עמיר

ב"כ הנאשם 1: עו"ד רועי פוליטי

גזר דין לנאשם 1

כללי

1. הנאשם 1 (להלן גם: "**הנאשם**") הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן בעבירת קבלת דבר במרמה.

בתקופה הרלבנטית לאישום סיפקה חברת "המשרד הנקי" (להלן: "**החברה**") שירותי ניקיון למשרד האוצר ועל פי תנאי ההתקשרות עמה, התשלום לחברה נעשה על פי השטחים שנוקו. יוסף נציה הועסק על ידי החברה כמפקח על עובדי החברה במשרד האוצר והיה אחראי על גיוסם של העובדים והעברת דיווח שעות העבודה שלהם לחברה. באותה תקופה הועסק הנאשם כנהג במשרד האוצר ובמסגרת זו הכיר את נציה.

עובר ליום 6.8.14, במועד שאינו ידוע, יצר הנאשם קשר עם נציה במטרה לקבל כספים במרמה מחברת "המשרד הנקי". נציה הציע לנאשם כי רעייתו של הנאשם תירשם בכזב כעובדת החברה במשרד האוצר, תחת אחריותו של נציה, וכי הוא ידווח בכזב על שעות עבודתה. לצורך כך ולבקשת הנאשם ונציה, מילאה אשת הנאשם טפסי עובד, שבהם ציינה את פרטיה האישיים ופרטי חשבון הבנק שאליו הועברו המשכורות. נציה מילא את פרטי אשת הנאשם בכרטיס העובד ובטפסי החברה והחל מיום 7.8.14 ועד ליום 8.6.16 דיווח בכזב על שעות עבודתה של אשת הנאשם. במרבית המקרים דיווח כי עבדה כ - 12 שעות ביממה, במטרה להגדיל את היקף הכספים שהתקבלו במרמה, זאת בלא שעבדה מעולם בחברה.

סך כל המשכורות שהועברו מהחברה לחשבון הבנק של אשת הנאשם לאורך התקופה, הוא 128,200 ₪.

2. הצדדים הציגו הסדר דיוני שלפיו כתב האישום תוקן, הנאשם הודה במיוחס לו והורשע. לא נערך הסדר לעניין העונש.

חרף התנגדות המאשימה, הוריתי על הכנת תסקיר שירות מבחן בעניינו של הנאשם.

3. תסקירי שירות מבחן שהוגשו בעניינו של הנאשם מלמדים כי הוא נשוי ואב לשלושה ומזה כשנתיים וחצי עובד כנהג אוטובוס בחברת תיירות והסעים. הנאשם בוגר 12 שנות לימוד ובעל תעודת טכנאי רכב, שירת שירות מלא בצה"ל כמכונאי רכב, ולאחר מכן עבד במשך 29 שנה כנהג של מנכ"ל וכאחראי על התחבורה במשרד האוצר. ילדיו של הנאשם בוגרים, סיימו שירות צבאי מלא וכיום עובדים לפרנסתם. המשפחה כולה מתמודדת עם הטיפול בביתו של הנאשם שהיא בעלת צרכים רפואיים מורכבים.

לנאשם אין הרשעות קודמות, הוא קיבל אחריות מלאה על ביצוע העבירה והביע הבנה לנזק שנגרם לחברת הניקיון. עם גילוי מעורבותו בדבר העבירה התפטר הנאשם מעבודתו בשירות המדינה וכיום הוא עובד, כאמור, כנהג אוטובוס בחברה פרטית.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם זקוק לחיזוקים חיצוניים, הכוללים רמת חיים גבוהה, על מנת לחזק את דימויו האישי בעיניו ובעיני בני משפחתו וחש צורך בלתי מודע לפיצוי עצמי. יחד עם זאת, לאורך השנים הראה יכולות תפקוד תקין שבאו לידי ביטוי ביציבות תעסוקתית תוך התמודדות עם הקושי שבגידול בתו.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם ערך מאמצים רבים על מנת לצמצם את הפגיעה בחברת הניקיון, על ידי החזרת סכום כסף שנקבע בהליך גישור שנערך בין הצדדים. עוד התרשם שירות המבחן כי לנאשם מוטיבציה להיתרם מהליך טיפולי והמליץ על שילובו בקבוצה טיפולית בתחום המרמה. הנאשם שולב בקבוצה של שירות המבחן בחודש דצמבר 2019 ושמיעת הטיעונים לעונש בעניינו נדחתה כדי לאפשר לו להתחיל בטיפול.

גורמי הטיפול התרשמו כי הנאשם החל בתהליך של הפנמת התכנים תוך התבוננות פנימית והכרה במניעיו לביצוע העבירה, שיתף פעולה והביע עניין רב להיתרם מהטיפול. לאור השתתפותו החיובית של הנאשם בקבוצה הטיפולית עד כה, התמדתו והגעתו למפגשים באופן רציף, לקיחת האחריות לביצוע העבירה, הבעת חרטה והעובדה שערך ניסיונות לצמצום הפגיעה בחברה, המליץ שירות המבחן לסיים את ההליך בעניינו בדרך שיקומית ולגזור מבחן למשך שנה שבמהלכו ימשיך השתתפותו בקבוצה הטיפולית, וכן 200 שעות שירות לתועלת הציבור.

שירות המבחן ציין כי התלבט ביחס להמלצתו בסוגיית הרשעתו של הנאשם, בשל חומרת העבירה ומאפייניה, ואולם לאור ההתרשמות מהשפעתו המרתיעה של ההליך הפלילי על הנאשם, עברו הנקי, הירתמותו לטיפול, הסיכון הנמוך הנשקף ממנו להישנות העבירה, החשש כי הרשעת הנאשם עלולה לפגוע בעיסוקו הנוכחי כנהג אוטובוס וההערכה כי בשל גילו יתקשה לשוב ולהשתלב במעגל העבודה מחדש אם יפוטר, הומלץ על ביטול הרשעתו.

4. חוות דעת הממונה על עבודות השירות מיום 6.10.19 קובעת כי הנאשם מתאים לרצות עונש זה.

5. ב"כ המאשימה ביקשה להותיר את הרשעת הנאשם על כנה, לקבוע בעניינו מתחם עונש הולם שבין מאסר קצר שיכול וירוצה בעבודות שירות לבין שנת מאסר בפועל, כפי שנקבע בעניינו של נאשם 2, ולגזור עליו עונש הנמצא בתחתית המתחם ללא חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם, כפי שנגזר על נאשם 2. עוד ביקשה ב"כ המאשימה לחלט סכום של 5,000 ₪ מחשבון הבנק של אשת הנאשם, אשר שימש לביצוע העבירה. ב"כ המאשימה הדגישה

את הערכים המוגנים שנפגעו באמצעות העבירה שביצע הנאשם, את התחכום והתכנון שליוו את ביצוע העבירה, את העובדה שהוא לא חדל ממעשיו במשך כשנתיים עד שנתפס ואת הנזק הכספי הגבוה שגרמו מעשיו. לצד זאת, ציינה המאשימה כי יש לזקוף לזכות הנאשם את הודאתו בביצוע העבירה ואת שיתוף הפעולה שלו בהליך טיפולי.

6. ב"כ הנאשם ביקש לקבוע בעניינו של הנאשם מתחם עונש הולם שבין אי - הרשעה למספר חודשי מאסר בעבודות שירות וביקש לאמץ את המלצתו של שירות המבחן, לבטל את הרשעתו של הנאשם ולגזור עליו שירות לתועלת הציבור וצו מבחן. ב"כ הנאשם הדגיש את עברו הנקי של הנאשם, את עבודתו המסורה בשירות המדינה במשך כשלושים שנה, טען כי הכסף הוחזר והציג מסמכים שנועדו לתמוך בטענתו. עוד נטען ביחס לחלקו הקטן של הנאשם לעומת חלקו של נציה, שהיה בעל הדבר בחברה שניזוקה, וכן נטען כי מעשיו של הנאשם נבעו פחות מרדיפת בצע ויותר מתמימות, שמנעה ממנו להבין כי מעשיו גרמו נזק כספי למאן דהוא. ב"כ הנאשם תמך עמדתו בפסיקה והוסיף כי אם לא תבוטל הרשעתו של הנאשם הנאשם הוא יפוטל מעבודתו.

ההגנה הגישה גם מכתבים ממעסיקיו של הנאשם במשרד האוצר ובמקום העבודה הנוכחי, שבהם תואר הנאשם כעובד מסור ומוערך. במכתב שהתקבל מחברת ההסעות שבה מועסק הנאשם היום נטען, כי חרף שביעות הרצון מעבודתו של הנאשם, לא ניתן יהיה להמשיך ולהעסיקו אם תיוותר הרשעתו על כנה, זאת מאחר וחברת ההסעות מספקת שירותים למשרדים ממשלתיים.

7. הנאשם בדברו האחרון, הביע צער וחרטה על מעשיו שנבעו, לדבריו, מחוסר ערנות.

8. להשלמת התמונה יצוין, כי נאשם 2 בכתב האישום הואשם באישום נפרד בגין מעשים דומים שבוצעו יחד עם נציה. נאשם 2 הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן במסגרת אותו הסדר דיוני שנערך עם הנאשם, בקבלה במרמה של 157,000 ש"ח ונדון לשלושה חודשי מאסר שירות, לצד מאסר מותנה וקנס על סך 3,000 ₪.

עניינו של נאשם 2 תלוי ועומד בערעור שהגיש על העונש שנגזר עליו.

סוגית ביטול ההרשעה

9. ההלכה הפסוקה קובעת כי ביטול הרשעתו של מי שאשמתו בפלילים הוכחה אפשרי, ככלל, רק בהתקיים שני תנאים מצטברים; האחד - כאשר נסיבות ביצוע העבירה מאפשרות הימנעות מהרשעה מבלי לפגוע בשיקולי ענישה אחרים. השני- כאשר ההרשעה עלולה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם. ראו ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל** (פ"ד נב(3) 337).

10. הערכים המוגנים באמצעות העבירה שביצע הנאשם הם קניינו של אדם, חופש הרצון וחופש הבחירה לקבל החלטות על פי מידע אמיתי.

11. חלקו של הנאשם בתכנון המרמה, כפי שבא לידי ביטוי בעובדות בכתב האישום המתוקן, הוא מהותי, שכן הנאשם הוא שיצר קשר עם נציה במטרה לקבל כספים במרמה, אך נציה הוא שהציע לנאשם את תכנית המרמה המפורטת. עם זאת, חובה לשקול את העובדה כי נציה היה בעל הגישה והאפשרות לבצע את העבירה, שכן היה עובד של חברת "המשרד הנקי", ועבודתו כמפקח העניקה לו דריסת רגל ברישומיה.

בנוסף, חלקו של הנאשם בהוצאת תכנית המרמה אל הפועל היה קטן מחלקו של נציה, ומעשיו הסתכמו במילוי טפסים ופרטי חשבון על ידי אשתו והעברתם לנציה, בעוד שנציה עסק במילוי הדו"חות החודשיים שבעקבותיהם התקבלו הכספים במרמה. בנוסף, בהשוואה בין חלקו של הנאשם לחלקו של נציה יש לשקול את העובדה כי נציה ביצע את אותם מעשים ואת אותה עבירה במקרה נוסף- יחד עם נאשם 2.

12. מעשה המרמה לא היה חד פעמי, כזה שניתן להתייחס אליו כאל טעות שבשיקול דעת או מעידה. בעקבות מעשי המרמה שלהם היה שותף, הנאשם המשיך וקיבל מדי חודש, במשך תקופה ארוכה בת כמעט שנתיים סכומי כסף לא מבוטלים. המעשים שביצע הנאשם, בנסיבות המתוארות, הם כאלה שהיה קל לבצעם וקשה מאוד לחשוף אותם, והם מחייבים מתן משקל גם לשיקולי הרתעה כללית.

13. בניגוד לנטען על ידי המאשימה, הכספים שקיבל הנאשם במרמה לא נגזלו מהקופה הציבורית אלא מחברת "המשרד הנקי". מתוך עובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי התשלום של משרד האוצר לחברה לא נעשה על פי היקף העובדים שסיפקה, אלא על פי שטחי הניקיון, שנותרו קבועים חרף הגדלה במרמה של מספר העובדים. עם זאת, היה בכך לפגוע בעקיפין גם בקופה הציבורית, שכן יש להניח שבמסגרת הדיווח לרשויות המס, החברה ניכתה את השכר ששולם במרמה לאשת הנאשם מהכנסותיה החייבות במס.

14. הסכום שהתקבל במרמה מהחברה הוא גדול, למעלה ממאה אלף ₪, ובניגוד לנאשם 2, בעניינו של נאשם 1 לא נטען בכתב האישום המתוקן כי הוא חלק עם נציה את הכספים שקיבל במרמה. עם זאת יש להניח לזכות הנאשם, כי נציה לא ביצע את העבירה ללא תמורה, וכי הוא קיבל חלק מסוים מכספי המרמה.

15. הנאשם הציג מסמכי חשבון בנק המלמדים על העברת סכום כסף משמעותי, גדול מהסכום שהתקבל במרמה לנציה בחודש יולי 2016, זמן קצר לאחר השלמת העבירות, והחזרה של הסכום לנאשם. במסמכים אלה אין לראות השבה של כספי המרמה הן בשל כך שהסכום הוחזר לנאשם, הן בשל כך שההעברה הייתה לנציה, שותפו למעשי המרמה, ולא לנפגעת העבירה. ככל שמסמכים אלה הוצגו כדי ללמד שנציה הוא שנהנה מכל כספי המרמה, הרי שהדבר אינו מלמד זאת, ובכל מקרה מדובר על תוספת לעובדות כתב האישום החורגת מהסדר הטיעון.

עם זאת, הנאשם הציג הסכם גישור שנערך עם חברת "המשרד הנקי" עוד טרם הגשת כתב האישום, ובמסגרתו הוסכם על השבת מלוא הסכום שהתקבל במרמה וכן השבת כספי הניכויים שהועברו לצדדים שלישיים ונמשכו על ידי הנאשם ואשתו. עוד הוצג אישור העברה בנקאית של הסכום שעל השבתו הוסכם במסגרת הסכם הגישור, אשר בוצעה סמוך לעריכת ההסכם.

החזרת מלוא כספי המרמה לחברה שרומתה היא נסיבה לקולא בעלת משמעות, שכן יש בה כדי להפחית במידת הנזק

שנגרם כתוצאה ממעשיו של הנאשם.

16. אף על פי כן, הנסיבות שתוארו, ובפרט העובדה שהנאשם נועד להיות הנהנה העיקרי מכספי המרמה, משכם של המעשים וההיקף הכספי של העבירה שביצעה תוכנן מראש יחד עם נציה, מובילים למסקנה כי הגם שכספי המרמה הוחזרו, לא ניתן להימנע מהרשעתו של הנאשם מבלי לפגוע בשיקולי הענישה האחרים. ביטול ההרשעה במקרה כזה עשוי לשאת עמו מסר שגוי של יחס מקל למעשי מרמה מעין אלה שביצע הנאשם.

17. מעבר לדרוש אתיחס לאפשרות הפגיעה של ההרשעה בשיקומו של הנאשם, אשר עובד כנהג אוטובוס בחברה פרטית המספקת שירותי הסעות. ככלל, חברה פרטית אינה רשאית לקבל מידע מהמרשם הפלילי וההגנה אף לא טענה אחרת. עם זאת נטען, כי החברה שבה עובד הנאשם מספקת שירותי הסעה למשרדים ממשלתיים וכי המכרזים שאליהם היא ניגשת דורשים שעברם הפלילי של נהגי החברה יהיה נקי. לא הוצגה ראיה כלשהי לתמוך בטענות אלה, ועל כן לא ניתן לקבלן.

18. יתרה מכך, מעשי העבירה בוצעו על ידי הנאשם במסגרת קשרים שרקם במקום עבודתו. הגם שמעסיקו של הנאשם לא היה נפגע העבירה שביצע, אני סבורה כי מדובר במידע שאין זה ראוי להסתירו בדרך של ביטול ההרשעה, מפני מעסיק שמוסמך לקבלו. מכל מקום חזקה על מי שמוסמך לשקול שיקולי מרשם פלילי בהקשר של העסקתו של הנאשם, כי ישקול את מכלול השיקולים הצריכים לעניין, ובכלל זה תפקודו המצוין של הנאשם במסגרת עבודתו לאורך שנים, כפי שמשתקף מתוך מכתבי ההערכה הרבים שהוגשו כראיות לעונש.

19. לנוכח האמור לעיל, הרשעתו של הנאשם תיוותר על כנה.

מתחם העונש ההולם

20. בקביעת מתחם העונש ההולם יישקלו מכלול נסיבות ביצוע העבירה כפי שפורטו לעיל, ובהן - משך המרמה, חלקו של הנאשם בתכנונה ובהוצאתה אל הפועל, מידת התכנון והתחכום שאפיינה אותה, היקפה הכספי, היקף הנזק הפוטנציאלי והנזק שנגרם בפועל, לצד העובדה שהנאשם פעל להשבת הכספים שהתקבלו במרמה. נסיבות אלה מובילות למסקנה כי מידת הפגיעה של המעשים בערכים המוגנים היא בינונית.

21. בגזר הדין בעניינו של נאשם 2 נסקרה פסיקה רלבנטית לענישה הנוהגת, וסקירה זו מתאימה גם לעניינו של הנאשם.

22. להשלמת התמונה אציין כי על נציה, שהורשע בביצוע עבירות מרמה, הן בפרשה שאליה קשור הנאשם, הן בפרשה נוספת אליה קשור הנאשם 2, נגזרו שישה חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר מותנה, פיצוי בסך 130,000 לחברה וקנס בסך 20,000 ₪ (ת"פ (שלום ים) 69788-11-18), בהתאם לעתירה משותפת של הצדדים. הנאשם הוא מבצע בצוותא של המעשים, וחל עליו עקרון אחידות הענישה, ואולם ביישומו של עיקרון זה יש לשקול גם את

העובדה כי חלקו של הנאשם, כמו גם חלקו של נאשם 2, במעשי העבירה הוא קטן מחלקו של נציה, וכי נציה נשפט, כאמור, גם בגין פרשה נוספת בעניינו של נאשם 2, שהיא דומה במהותה.

23. השיקולים בקביעת מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם דומים מאד לאלה שנשקלו בעניינו של נאשם 2, ועל כן אקבע בעניינו של הנאשם מתחם זהה לזה שנקבע בעניינו של נאשם 2, שבין בין מאסר קצר שיכול וירוצה בעבודות שירות לבין שנת מאסר בפועל.

משעה שמדובר בעבירות שבוצעו מתוך מניע כלכלי, יש לגזור עונש הכולל בתוכו גם רכיבים כלכליים, על מנת להבהיר כי ביצוע העבירות אינו כדאי גם בהיבט זה. עם זאת, בקביעת גובה הקנס, אתחשב בנאשם בין היתר לאור נסיבותיו המשפחתיות כפי שעולה מתוך תסקיר שירות המבחן.

העונש המתאים לנאשם

24. שקלתי לזכות הנאשם גילו, את העובדה שזו מעורבותו הראשונה בפלילים וכי עד לביצוע העבירה הוא ניהל אורח חיים נורמטיבי ותיפקד באופן תקין במישורי חיי השונים, שמר על יציבות תעסוקתית לאורך שנים ואף בלט לטובה בעבודתו, תוך התמודדות עם גידול בתו הנזקק לטיפול מיוחד.

25. עוד שקלתי את הודאתו של הנאשם במיוחס לו, שהיה בה משום חיסכון בזמן שיפוטי וקבלת האחריות על מעשיו ואת מאמציו של הנאשם לתקן את הנזקים שנגרמו כתוצאה מביצוע העבירה.

26. יש לשקול לזכות הנאשם את נכונותו להשתלב בטיפול, שיהווה עבורו גורם מחדד גבולות ומפחית סיכון להישנות ביצוע העבירה. הנאשם החל השתתפותו בקבוצה של שירות המבחן לפני כחצי שנה, ואולם יש להניח כי מצב החירום, אשר הוביל להפסקה של מרבית פעילותו של שירות המבחן, קטע גם קבוצה זאת. שירות המבחן התרשם כי הנאשם החל בתהליך של התבוננות ביקורתית בעצמו והכרה במניעיו לביצוע העבירה, התואמים את השלב הראשוני שבו נמצא הטיפול. נושא זה מהווה שיקול לקולא, אף מעבר להקלות שלהן זכה הנאשם 2, ואולם אינו מצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם.

27. לא נעלמו מעיני האפשרות של פגיעת עונש המצוי בתוך מתחם העונש ההולם בעבודתו הנוכחית של הנאשם, והחשש כי גילו יכביד עליו במציאת עבודה אחרת אם, חלילה, יפוטר, ואולם לא מצאתי כי אלה, גם בהצטברותם ליתר השיקולים לקולא, מצדיקים חריגה ממתחם העונש ההולם.

28. מכלול הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה מוביל למסקנה כי יש לגזור על הנאשם עונש המצוי בתחתית מתחם העונש ההולם. לפיכך, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. שני חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. הנאשם יתייצב לריצוי עונשו ביום 29.9.20 בשעה

8:00 ביחידת עבודות השירות במפקדת מחוז דרום של שירות בתי הסוהר.

ב. שישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור עבירה מסוג פשע לפי פרק י"א לחוק העונשין.

ג. ארבעה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור עבירה מסוג עוון לפי פרק י"א לחוק העונשין, למעט עבירה לפי סעיף 413 לחוק.

ד. קנס בסך 2,500 ש"ח או 25 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בחמישה תשלומים חודשיים שווים ורצופים הראשון עד ליום 1.9.20 והבאים עד ל-1 בכל חודש עוקב. לא ישולם איזה מהתשלומים במועדו, תעמוד מלוא יתרת הקנס לפירעון מיידי.

29. מאחר והוטל על הנאשם רכיב עונשי בעל היבט כלכלי של קנס, ומאחר ונאשם השיב לנפגעת העבירה את הכספים שהתקבלו במרמה ובשים לב למכלול שיקולי הענישה ורכיבי העונש שהוטל, לא מצאתי להורות גם עם חילוט כספים מחשבון הבנק של אשת הנאשם.

30. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

31. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ט' תמוז תש"פ, 01 יולי 2020, בנוכחות הצדדים.